

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A magyar irodalom története a 20.század második felében; Kortárs magyar irodalom

Egyetemi tanév 2026-27

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Magyar irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelv és irodalom
1.7. Képzési forma	Jelenléti

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	<i>A magyar irodalom története a 20.század második felében; Kortárs magyar irodalom</i>			A tantárgy kódja	LLM6061
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Selyem Zsuzsa				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Selyem Zsuzsa				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	2	2.6 Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5. előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					52
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					52
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					2
Más tevékenységek					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					135
3.8. A félév összóraszama					180
3.9. Kreditszám					7

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop, hangszórók
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop, hangszórók

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja az Irodalomtudományi ismereteket
CP4	A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.
CP5	A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a magyar vagy a világirodalom tanulmányozott korszakaiban.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.
CT3	A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

CP1	1. A hallgató felismeri, érti, leírja, elmagyarázza, összefoglalja az irodalomtörténeti ismeretei	1. A hallgató értelmezi, elemzi, megindokolja, kritikailag viszonyul a tanulmányozott anyaghoz
CP4	2. A hallgató felismeri, érti, meghatározza és elmagyarázza a szakkifejezéseket	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és akadémiai kifejezésformáját írásban és beszédben
CP5	3. A hallgató oktatás és egyéni munka során megismeri a különféle irodalmi formákat	3. A hallgató fejleszti receptív (hallgatás, olvasás) és produktív (írás, beszéd) készségeit
CT2	A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait.	A hallgató megkeresi az információkat a digitális térben, értékeli azok minőségét, és helyesen idézi őket.
CT3	A hallgató felismeri és megérti a regionálisan változó, specifikus, multikulturális irodalmi jelenségeket	A hallgató elemzi és értelmezi szóban vagy írásban az irodalmi művek szerkezetét, különféle szintű jelentéseit a közeg, időszak és egyéb körülmények függvényében

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri a korábbi világirodalom legjellemzőbb folyamatait
2. A hallgató ismeri a kortárs művek médiumait, kapcsolatát a szociopolitikai és klimatikus viszonyokhoz
3. A hallgató ismeri a MI lehetőségeit és határait a tájékozódásban rengeteg szöveg között
4. A hallgató ismeri a kortárs művek értékelésének különféle módjait
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató tágas közegben elemzi és kutatja a kortárs műveket
2. A hallgató aktívan részt vesz az irodalomtudományos diskusziókban
3. A hallgató releváns szakmai kérdéseket fogalmaz meg

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1945-1968): Mi történik meg egyáltalán? #valóság #propaganda, #valóságos irodalom #kurzsuművek #cenzúra. #diktatúra #későmodern #szocreál #neoavantgárd	Vizualizáló előadás prezi.com alapján, problémakör ülhatárolás, csoportos beszélgetés,	
2. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1968 ---) Mi történik meg egyáltalán? #valóság #egzisztencializmus #nyelv #ideológia #posztmodern		
3. Történelem – misztika – irodalom Pilinszky János műveiben		
4. Ottlik Géza narratív technikái az Iskola a határon c. regényben		

5. <u>Irodalomtörténet, kánon, nő, férfi, vers és regény. (Weöres Sándor: Psyché. Egy hajdani költőné írásai)</u>	interkulturális és intermedialis valamint irodalomtörténeti összefüggések földézés, mnemotechnika, kritikai érzék és gondolkodás-fejlesztés	
6. <u>Neoavantgárd, fluxus, demokratikus művészet - ahogyan Erdély Miklós művelte (A posztneoavantgárd magatartás jellemzői, A költészet mint ön-összeszerelő rendszer, Marlyi tézisek, Metán)</u>		
7. <u>Az emlékezet formái Mészöly Miklós prózájában (Saulus, Film)</u>		
8. <u>Atonális nyelv és ellenállás Kertész Imre regényeiben</u>		
9. <u>Hagyományok átadása, erotika és politika viszonya Nádas Péter prózájában (Egy családregény vége, Saját halál)</u>		
10. <u>A becsapott és magára hagyott ember Krasznahorkai László Sántangójában</u>		
11. <u>A szavak csodálatos életéből: Esterházy Péter prózája</u>		
12. <u>Összefoglalás és kitekintés: későmodernitás, neoavantgárd, posztmodern. Kitekintés kortárs tendenciákra: referencialitás-illúzió, medialitás, metamodernizmus</u>		
Könyvészet		
1. Deréky Pál: A magyar neoavantgárd irodalom. Jelentéstelenítés, szabadság, levegő (lélegzet). In: <i>Né/ma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből</i> . Ráció, Budapest, 2004. 11-38.		
2. Hornyik Sándor: Egy megvalósult „poszt-neoavantgárd” utópia. Erdély Miklós művészetpedagógiájáról. http://www.exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=517		
3. Tamás Gáspár Miklós: <i>Egzisztencia a határon</i> . 1977/litera.hu 2022.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.. A szemináriumok megbeszélése, vitaindítók, kérdezői technikák, kritikai-emancipatórikus pedagógia, hogyan erősödjön az önbizalmunk (és ne az egónk)? A szemináriumi munka önértékelése	Közös szeminárium-szervezés, megbeszélés	
	Hallgatói prezentáció, megbeszélés, közös értelmezés egymás hozzászólása inak maximális figyelembevételével	
2. Hogyan változott az irodalom-felfogás a II. világháború után? Közös tartott szeminárium, minden résztvevő egy irodalomtörténeti problémát, kérdést (kánon, hatalom és művészet, iskolai oktatás, társadalmi szerep, elvárások vs. autonómia stb.) oszt meg a csoporttal		
3. A huszadik század második felének irodalmi irányzatai. Közös tartott szeminárium, a résztvevők a korszak egy-egy szabadon választott irodalmi műalkotását mutatják be röviden, reflektálva az irodalomtörténeti kontextusukra		
4. Pilinszky János költői tekintete: Ars poetica helyett, Ravensbrücki passió		
5. Weöres Sándor gyermekverseinek filozófiája (Kuli, A tündér, Rongyszőnyeg – mindenképpen: 2, 19, 23, 24, 33, 43, 58, 71, 79, 99, 149) vagy: A holdbeli csónakos (mesejáték)		
6. Nyelv és hatalom, egyén és közösség az <i>Iskola a határonban</i>		

7. A neoavantgárd nyelv- és művészetkonceptiója Erdély Miklós Metán c. verse alapján	Az értékelés megbeszélése, kritériumok összegzése, a korszak irodalmának etikai és pedagógiai vonatkozásai	
8. Gyermekek, felnőttek és állatok érzékelési különbségei Mészöly Miklós <i>A stiglic</i> című novellájában		
9. A személy törékenysége, szabadsága és felelőssége – Kertész Imre: <i>Sorstalanság</i>		
10. Az ember és a fa életciklusa Nádas Péter <i>Saját halál</i> c. könyvében		
11. A szereplők közötti viszonyok Krasznahorkai László <i>Sátántangó</i> jában		
12. Esterházy Péter/Csokonai Lili: Tizenhét hattyúk + A szemináriumok csodálatos életéből: összegzés, értékelés		
Ajánlott irodalom és film		
Balassa Péter: <i>Nádas Péter</i> . Kalligram, Pozsony, 1997. 91-113.		
Balassa Péter: <i>Passió és állathecc. Mészöly Miklós Filmjéről és művészetéről</i> . = B. P.: A színeváltozás. Budapest. 1982. Szépirodalmi Könyvkiadó, 302–343.		
Béládi Miklós (szerk.): <i>A magyar irodalom története 1945-1973</i> . Akadémiai, Bp., 1984. (<i>Spenót</i>)		
Borbély Szilárd: Kádáriában éltem én is! <i>Élet és irodalom</i> , 2003. június 20.		
Esterházy Péter: <i>Bevezetés a szépirodalomba</i> . Magvető, Bp., 1986.		
Fogarassy Miklós: Kutyaful, madárszem.Ex Symposion 2019.103. http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page_surfer&csa=load_article&rw_code=kutyaful-madarszemrnrnmeszoly-miklos-termeszetszemleleter245lrn_687		
Gyurgyák János – Kisantal Tamás (szerk.): <i>Történetelmélet I-II</i> . Osiris, Bp., 2006.		
Hornyik Miklós: Éjszakai hajózás. Ottlik Géza életművéről. http://www.kortaronline.hu/regiweb/0505/hornyik.htm		
Jakuss Ildikó – Hévizi Ottó: <i>Ottlik-veduta</i> . Kalligram, Pozsony, 2004.		
Kulcsár Szabó Ernő: <i>A magyar irodalom története 1945-1991</i> . Argumentum, Bp., 1994.		
Margócsy István: “névszón ige” – Vázlat az újabb magyar költészet két nagy poétikai tendenciájáról. In: “ <i>Nagyon komoly játékok</i> ” Pesti Szalon, Bp., 1996.		
Lynne Olson: <i>The Sisterhood of Ravensbrück: How an Intrepid Band of Frenchwomen Resisted the Nazis in Hitler’s All-Female Concentration Camp</i> . Scribe, London, 2025.		
Ottlik Géza: <i>Továbbélők</i> . Jelenkor, Pécs, 2000.		
Reichert Gábor: <i>Megfelelési kényszer</i> . Politikum és esztétikum összefüggései Déry Tibor ötvenes évekbeli művészetében. Magyar Irodalomtörténeti társaság, Budapest, 2018.		

Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris, Bp., 2002.

Clara Royer: *Kertész Imre élete és halálai*. Fordította Marczisovszky Anna. Magvető, Budapest, 2019.

Frances Stonor Saunders: *The Cultural Cold War: The CIA and the World of Arts and Letters*. The New Press, New York, 1999.

Selyem Zsuzsa: Anyaállat, rókatárgy. <http://aszem.info/2017/12/anyaallat-rokatargy/>

Selyem Zsuzsa: Psyché a kánonban. Korunk 2016/10.

Szávai Dorottya: Jóbon innen és túl. Pilinszky Camus-olvasatáról. Kortárs, 2002/9.

Szegedy-Maszák Mihály – Veres András (szerk.): *A magyar irodalom története*. III. Kötet. Gondolat, Bp., 2007.

Szolláth Dávid: *Mészöly Miklós. Jelenkor, Bp., 2020.*

Tarr Béla: *Sátántangó* (1994)

Vásári Melinda: "Ecce Homo". Archívum és atmoszféra. Mészöly Miklós: Film. Prae, 2012/4.

Weöres Sándor et alii (szerk.): *Három veréb hat szemmel*. Antológia a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból (1976)

8.2. Kortárs magyar irodalom előadások	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kortárs magyar irodalom médiumai (folyóiratok, kiadók, fesztiválok, portálok, performanszok stb.)	Vizualizáló előadás prezi.com alapján,	
☐ Meztamodernizmus a kortárs magyar irodalomban	problémakörülhatárolás,	
3. A <i>Értelmek</i> kortárs magyar irodalomban	csoportos beszélgetés,	
☐ <i>Értelmek</i> kortárs magyar irodalomban	Problematizálás,	
☐ Kortárs magyar experimentális irodalom (Tóth Kinga, Fekete Ádám stb.)	interkulturális és intermediális kapcsolatok, kritikai	
6. Összegzés, további tendenciák	megközelítések	

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A tanulmányozott művek ismerete Pontos, koncentrált, átgondolt kifejezőmód	Írás- vagy szóbeli vizsga az összegyűjtött kérdések alapján	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	1. A szövegek elolvasása minden szemináriumra 2. saját vitaindító és moderálás minősége 3. figyelem a többiek hozzászólására, gondolkodás, reagálás 4. a félév során a hozzászólások az összes szemináriumon, a közösségi értelmezés elősegítése 5. 1 kérdés az előadások és a szemináriumok anyagáról	önértékelés a félév során saját magunkkal szemben támasztott célok beteljesítésének mértékét figyelve a megadott kritériumok alapján	50%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Felkészült (az adott mű ismerete) jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás a megengedett) - a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani 1 kérdés megfogalmazása az előadások és a szemináriumok anyagáról, amely majd valakinek a vizsgakérdése lesz			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:

2026.04.07.

Előadás felelőse:
Selyem Zsuzsa

Szeminárium felelőse:
Selyem Zsuzsa

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.24 09:51
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása